

**IZVJEŠĆE
O NADZORU NAD RADOM UDRUŽENJA ZA ZAŠTITU PRAVA PROIZVOĐAČA
FONOGRAMA „FONOGRAM“ ZA 2016. GODINU**

Mostar, prosinac 2017. godine

WEB: www.ipr.gov.ba; e-mail: info@ipr.gov.ba

Sjedište: 88000 Mostar, Kneza Domagoja bb.; e-mail: mostar@ipr.gov.ba; Fax: +387 36 31 84 20;

Tel: Protokol +387 36 33 43 81; Ured ravnatelja i zamjenika ravnatelja +387 36 33 43 82 (Mostar);

Ispostava Sarajevo: 71000 Sarajevo, Hamdije Čemerlića 2/9; e-mail: sarajevo@ipr.gov.ba; Fax: +387 33 65 27 57; Tel: Protokol +387 33 65 27 65;

Ispostava Banja Luka: 78000 Banja Luka, Akademika Jovana Surutke 13/3; e-mail: banjaluka@ipr.gov.ba; Fax: +387 51 22 68 41; Tel: +387 51 22 68 40

Odjeljenja: Nacionalni žig, Međunarodni žig +387 33 65 27 98; Patenti +387 33 61 80 95, +387 36 33 43 81;

Industrijski dizajn, Autorsko i srodna prava +387 36 33 43 81;

I MIŠLJENJE

Temelj za nadzor

Pravni temelj za vršenje nadzora nad radom kolektivnih organizacija sadržan je u članku 12. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava («Službeni glasnik BiH», broj 63/10) kojim je predviđeno da "Institut vrši nadzor nad radom kolektivne organizacije i kontrolira da li ona obavlja poslove u skladu sa odredbama ovog zakona".

Institut provodi nadzor nad radom kolektivne organizacije sa ciljem da utvrdi da li organizacija obavlja povjerene poslove u skladu sa odredbama Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, drugim relevantnim propisima, izdatom dozvolom i svojim opštim aktima. Također, cilj nadzora je i da, u skladu sa člankom 13. stav (1) Zakona, naloži organizaciji koja ne vrši svoje poslove u skladu sa zakonom, izdatom dozvolom i pravnim poretkom Bosne i Hercegovine da otkloni te nepravilnosti i da svoje poslovanje uskladi sa tim propisima i svojim opštim i pojedinačnim aktima.

Institut je izvršio nadzor nad radom Udruženja za zaštitu prava proizvođača fonograma „FONOGRAM“ (u daljnjem tekstu: „FONOGRAM“ i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima za godinu koja se završava na dan 31.12.2016. godine, dana 23.11.2017. godine, o čemu je sačinjen zapisnik o izvršenom nadzoru.

Odgovornost rukovodstva „FONOGRAM“-a

Rukovodstvo FONOGRAM-a je odgovorno za poslovanje kolektivne organizacije u skladu sa zakonom, svojim opštim i pojedinačnim aktima. Rukovodstvo „FONOGRAM“-a je odgovorno i za pripremu i fer prezentaciju svojih financijskih izvješća u skladu sa prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja FONOGRAM-a sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih od strane Skupštine FONOGRAM-a za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Uloga Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine

Naša je uloga da izrazimo mišljenje o usklađenosti opštih i pojedinačnih akata FONOGRAM-a sa Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i o financijskim izvješćima i poslovanju „FONOGRAM“ - a temeljem nadzora. Nadzor smo radili u skladu sa etičkim zahtjevima, te da nadzor planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća i poslovanje ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Nadzor uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima danim u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na procjeni djelatnika koji vrše nadzor, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima uslijed prijave ili greške. Prigodom procjene rizika osoba koja vrši nadzor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, u cilju osmišljavanja postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola.

Uloga Instituta je da izrazi mišljenje i naloži mjere za otklanjanje nepravilnosti u radu kolektivne organizacije, ukoliko se iste ustanove nakon provedenog nadzora.

Vjerujemo da su temeljem nadzora „FONOGRAM“-a pribavljeni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, poslovanje Udruženja za zaštitu prava proizvođača fonograma „FONOGRAM“ nije bilo u određenim aspektima usklađeno sa Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava.

Financijsko poslovanje udruženja „FONOGRAM“ je u potpunosti prikazano fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, na dan 31.12.2016. godine, odnosno bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Izražavamo rezervu na dato mišljenje i skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Kolektivna organizacija je dužna da dostavi revizorski izvještaj zajedno sa mišljenjem ovlaštenog revizora o pravilnosti poslovanja kolektivne organizacije i njegove usklađenosti sa odredbama Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, aktima kolektivne organizacije i ugovorima zaključenim sa trećim licima (član 12. stav (4) tačka f) navedenog zakona). Pored toga, revizor treba da da mišljenje o padacima iz tabela koji su sastavni dio ovog izvješća.**
- **Aktivnosti opisane u točki 3 (sustav internih kontrola);**
- **Skupština je dužna da rashode financijske godine usvoji prije početka te financijske godine;**
- **Troškovi poslovanja kolektivne organizacije (stručne službe i organa udruženja) ne smiju prelaziti 30% od ukupno naplaćenih sredstava organizacije (ni u kom slučaju, osim u slučaju da Skupština odobri povećanje troškova koja su bitna za funkcioniranje organizacije). Smisao i svrha postojanja kolektivne organizacije je raspodjela naplaćenih sredstava.**
- **Rukovodstvo FONOGRAM je dužno imati odluke Upravnog odbora za angažiranje osoba ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom djelu i ugovorenim advokatskim uslugama, kao i svim ostalim ugovorima, te na kraju godine napraviti izvješće za potrebe Nadzornog odbora i Skupštine udruženja;**
- **Rukovodstvo udruženja je dužno uspostaviti mehanizam zaštite žiro računa, a prihode planirati realno i ostvarivo.**

II IZVJEŠĆE O NADZORU

1. Opšti podaci

1.1. Opšti podaci o sistemu kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava

Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“, broj 63/10) uređen je sistem ostvarivanja prava autora i titulara srodnih prava u Bosni i Hercegovini na kolektivan način. Kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava znači ostvarivanje ovih prava za više autorskih djela, većeg broja autora zajedno, posredstvom pravnih osoba specijaliziranih samo za tu djelatnost, koji ispunjavaju sve uvjete propisane zakonom i koji imaju dozvolu Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine. To znači, da je obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava moguće samo ako su kumulativno ispunjeni slijedeći uvjeti, i to: da je pravna osoba specijalizovana samo za tu djelatnost, da ispunjava sve uvjete propisane zakonom, i da je za te poslove dobila dozvolu Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.

S obzirom da kolektivnu organizaciju osnivaju autori, ona je u mandatnom odnosu sa autorima i sve poslove obavlja u svoje ime a za njihov račun, što je jedna od najbitnijih karakteristika cijelog sistema kolektivnog ostvarivanja prava.

Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava u članu 3. ograničava poslove kojima se može baviti kolektivna organizacija i ujedno određuje šta kolektivna organizacija mora da radi. Pravni oblik kolektivne organizacije utvrđen je u članu 8. stav (1) Zakona, koji predviđa da je kolektivna organizacija pravna osoba koje ima status udruge koja djeluje na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i koja je registrirana kod Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Postupak izdavanja dozvole utvrđen je u čl. 10. i 11. Zakona i Pravilnikom o načinu i formi ispunjavanja uvjeta za davanje dozvole pravnim osobama za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“, broj 44/11). Jedna od posebnosti sistema kolektivnog ostvarivanja prava jeste uvođenje tzv. zakonskog monopola jednoj organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava koja se odnose na istu vrstu prava na istoj vrsti djela. Prema ovom rješenju za jednu vrstu prava na istoj vrsti djela dozvolu može dobiti samo jedna organizacija (član 6. stav (3) Zakona).

Zakonom je detaljno uređen odnos kolektivne organizacije prema autorima. Tako u članu 15. stav (1) Zakona je predviđeno da kolektivna organizacija ne može odbiti zahtjev autora za sklapanje ugovora za kolektivno ostvarivanje prava u okviru svoje djelatnosti, a u članu 16. Zakona da, autori koji su povjerali kolektivnoj organizaciji ostvarivanje svojih prava su njeni članovi. Uvođenje sistema zakonskog monopola za jednu organizaciju, stvara i obvezu te organizacije da mora u okviru vrste prava i vrste djela za koje je specijalizirana da djeluje za račun svih autora (i onih koji su članovi i potpisali ugovor, i onih koji to nisu). Pretpostavka kolektivnog ostvarivanja prava svih autora, kako je uređena u članu 18. stav (1) Zakona daje mogućnost autorima koji ne žele ostvarivati svoja prava na kolektivan način da u pisanoj formi izuzmu sebe iz sistema kolektivnog ostvarivanja prava.

Osnovni principi i standardi na kojima je zasnovan moderni sistem kolektivnog ostvarivanja prava su:

- neprofitni karakter organizacije;
- specijalizacija organizacije za kolektivno ostvarivanje određenih prava na određenim vrstama predmeta zaštite;
- de iure ili de facto monopolski položaj organizacije (pošto je praksa funkcioniranja kolektivnog ostvarivanja prava pokazala da, kako sa stanovišta smanjenja transakcionih troškova, tako i pravne sigurnosti korisnika, konkurencija među organizacijama ne daje dobre rezultate, jedna od prvih stvari koje su uređene posebnim propisima o kolektivnom ostvarivanju prava jeste da se uvede monopol organizacije);
- demokratski upravljanje organizacijom (odlučivanje autora o radu i poslovanju organizacije i raspodjeli ubrane naknade putem organa organizacije);
- transparentnost njenog rada;
- zabrana diskriminatorne prakse organizacije prema pojedinim titularima prava, kao i prema pojedinim korisnicima;
- pravičnost u raspodjeli ubrane naknade titularima prava;
- efikasnost u materijalnom poslovanju;

- i državni nadzor nad radom organizacije.

Kolektivna organizacija nema svoja vlastita sredstva i ona ostvaruje prihode isključivo od korištenja prava svojih članova i tako upravlja tuđim novcem. Međunarodni standard u pogledu raspodjele ubranih sredstava na ime naknade za korištenje autorskih djela je da, od svih ukupno ostvarenih sredstava kolektivna organizacija izdvaja samo sredstva za pokrivanje svoga rada, a sva druga sredstva dužna je da raspodjeli svojim članovima prema unaprijed utvrđenim pravilima.

Za procjenu visine sredstava za pokrivanje troškova rada kolektivne organizacije primjenjuje se međunarodni standard o izračunavanju ekonomske održivosti organizacije prema kome se raspodjeljuje:

- do 30% prihoda od upravljanja autorskim i izvođačkim pravima,
- do 25% od upravljanja reprografskim pravima.

Izuzetno, statutom kolektivne organizacije može se predvidjeti da se ukupno do 10% neto prihoda kolektivne organizacije odvoji za dvije vrste namjena:

- za kulturne potrebe
- za unaprijeđenje penzionog, zdravstvenog i socijalnog statusa njenih članova.

1.2. Podaci o Udruženju za zaštitu prava proizvođača fonograma „FONOGRAM“

Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine je Rješenjem broj: 03-47-5-05879/15VT od 16.10.2015. godine (objavljeno u „Službenom glasniku BiH“ broj 84/15) izdao dozvolu Udruženju za zaštitu prava proizvođača fonograma „FONOGRAM“ za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja prava proizvođača fonograma. Dozvola je izdata za kolektivno ostvarivanje sljedećih imovinskih prava proizvođača fonograma: pravo na naknadu od emitovanja i reemitovanja fonograma, pravo na naknadu za javno saopštavanje fonograma i pravo na naknadu za javno saopštavanje fonograma koji se emituje.

Udruženje za zaštitu prava proizvođača fonograma „FONOGRAM“, sa sjedištem u Vogošći, upisano je u Registar udruženja kod Ministarstva pravde BiH, broj: UP08-07-1-2388/14 od 30.12.2014. godine, sa posljednjim izmjenama od 14.02.2017. godine, kada su u Registar upisane sljedeće izmjene: usvajanje Statuta udruženja broj: A-0463-12/16 od 9.12.2016. godine i izmjene i dopune ciljeva i djelatnosti udruženja.

Predsjednik Skupštine udruženja „FONOGRAM“ je Svjetlana Guja, predsjednik Upravnog odbora je Ahmed Švrakić, a predsjednik Nadzornog odbora je Damir Bečić. Direktorica Stručne službe udruženja „FONOGRAM“ je Amra Škaljo.

Udruženje „FONOGRAM“ ima zaključene ugovore o isključivom ustupanju imovinskih ovlaštenja proizvođača fonograma sa 19 proizvođača fonograma, a u bazu djela upisano je 39.000 djela koja čine repertoar udruženja „FONOGRAM“. Do sada se nijedan nosilac prava iz Bosne i Hercegovine nije isključio iz sistema kolektivnog ostvarivanja prava proizvođača fonograma.

U postupku nadzora je utvrđeno da je udruženje „FONOGRAM“ u 2016. godini zaključilo tri Kolektivna ugovora sa korisnicima fonograma. Prvi kolektivni ugovor u vezi sa korištenjem fonograma emitovanjem je zaključen sa Asocijacijom privatnih radio i tv stanica BiH (PEM), Asocijacijom elektronskih medija u BiH (AEM) i Udruženjem lokalnih radio stanica (URS), dana 11.5.2016. godine, koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj: 36/16). Drugi kolektivni ugovor je zaključen dana 22.3.2016. godine sa Udruženjem hotelijera i restoratera u BiH, o utvrđivanju tarife za plaćanje naknada za javno saopštavanje fonograma za djelatnost ugostiteljstva koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj: 92/15), sa Anexom ugovora od 19.12.2016. godine (objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj 94/16). Treći kolektivni ugovor je zaključen sa Udruženjem distributera medijskih usluga (UDMU) o korištenju fonograma reemitovanjem, dana 4.7.2016. godine.

Na osnovu zaključenih kolektivnih ugovora, u nadzoru je utvrđeno da je udruženje „FONOGRAM“ u 2016. godini sklopilo pojedinačne ugovore sa korisnicima i to: 116 ugovora sa emiterima, 8 ugovora sa kablovskim operaterima i 3 ugovora sa ostalim korisnicima (tržni centri i dr).

1.3. Statut Udruženja „FONOGRAM“

Novi Statut Udruženja za zaštitu prava proizvođača fonograma „FONOGRAM“ usvojen je na Skupštini udruženja održanoj dana 9.12.2016. godine. Statutom su utvrđeni ciljevi i djelatnost udruženja, članstvo u udruženju, organi udruženja i njihove nadležnosti za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava proizvođača fonograma, principi i pravila raspodjele naknada za proizvođače fonograma i dr. Prema Statutu, organi udruženja su: Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor, Stručna služba, direktor Stručne službe, sirektor udruženja i Sud časti. Statutom su utvrđene nadležnosti svih organa udruženja.

Skupština udruženja Fonogram je, prema članu 25. Statuta, nadležna da: donosi Statut, izmjene i dopune Statuta, odlučuje o spajanju, podjeli i prestanku rada, kao i o drugim statusnim pitanjima udruge, usvaja godišnji plan i program rada, usvaja financijski plan, usvaja izvještaj o izvršenju financijskog plana, razmatra i usvaja izvješća koje je pripremio Upravni odbor i Nadzorni odbor, imenuje i razrješava članove Upravnog i Nadzornog odbora i Suda časti, imenuje i razrješava predsjednika Skupštine udruženja, imenuje osobe ovlaštene za zastupanje udruženja, donosi poslovnik o radu Skupštine, donosi i usvaja financijski plan za narednu godinu, koji uključuje plan troškova poslovanja, godišnji plan raspodjele ubranih naknada u skladu sa osnovnim principima i pravilima raspodjele prihoda, daje mišljenje o revizorskom izvještaju, donosi i usvaja odluke o odbicima od ubranih naknada za kulturne i socijalne namjene do limita propisanog zakonom.

U postupku nadzora nad radom udruženja „FONOGRAM“ službenicima Instituta su dostavljeni na uvid zapisnici sa 2 sjednice Skupštine udruženja, koje su održane dana 13.7.2016. i 9.12.2016. godine. Na posljednjoj sjednici usvojen je novi Statut udruženja i utvrđenje izmjene i dopune ciljeva udruženja Fonogram. Takođe je donesena odluka da se početkom 2017. godine izvrši prva raspodjela naknada proizvođačima fonograma.

Upravni odbor udruženja „FONOGRAM“ je, prema članu 27. Statuta, nadležan za obavljanje sljedećih poslova: priprema nacrt Statuta, njegove izmjene i dopune, i druge akte koje usvaja Skupština; provodi utvrđenu politiku, zaključke i odluke Skupštine; upravlja imovinom udruženja; utvrđuje i predlaže financijski plan za ostvarivanje, korištenje i raspolaganje sredstvima udruženja, koji donosi Skupština; utvrđuje godišnji i polugodišnji obračun o izvršenju plana prihoda i rashoda udruženja; utvrđuje opšte obračune naknada proizvođačima fonograma; donosi odluku o sklapanju ugovora sa drugim organizacijama za ostvarivanje autorskog i srodnih prava, uz prethodnu saglasnost Skupštine, predlaže provedbu ginansijskog plana udruženja, bira i razrješava direktora udruženja i direktora stručne službe, obavlja nador nad radom direktora i stručne službe udruženja; donosi odluku o organizaciji i zadacima stručne službe udruženja, obavlja i dr. poslove ukoliko to odredi Skupština udruženja.

U postupku nadzora je utvrđeno da je u izvještajnom periodu Upravni odbor udruženja „FONOGRAM“ održao 5 sjednica, što je potvrđeno dostavljanjem na uvid zapisnika sa navedenih sjednica. Utvrđeno je da je Upravni odbor donosio odluke i postupao u skladu sa svojim nadležnostima.

Nadzorni odbor udruženja „Fonogram“ je, prema članu 33. Statuta, nadležan da: kontroliša financijsko poslovanje udruženja i o uočenim nepravilnostima bez odlaganja izvjesti Upravni odbor i Skupštinu udruženja; kontroliše rad organa udruženja i upozori na nepravilan rad, na propuste u provođenju odredaba Statuta te na nezakonito i nenamjensko trošenje sredstava udruženja; godišnje podnosi Skupštini izvještaj o svom radu; podnosi izvještaj Skupštini udruženja o iznosu naplaćenih naknada, raspodjeli ubranih naknada, troškovima poslovanje udruženja, izvršavanju kolektivnih ugovora i pojedinačnih ugovora sa korisnicima, izvršavanju ugovora zaključenih sa stranim kolektivnim organizacijama i daje mišljenje o revizorskom izvještaju.

U postupku nadzora je utvrđeno da je u izvještajnom periodu Nadzorni odbor udruženja „FONOGRAM“ održao dvije sjednice, što je potvrđeno dostavljanjem na uvid zapisnika sa navedenih sjednica. Utvrđeno je da je Nadzorni odbor donosio odluke i postupao u skladu sa svojim nadležnostima.

2. Postupanje po ranijim preporukama vezanim za financijsko poslovanje udruženja „FONOGRAM“

Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine prvi put provodi nadzor nad radom Udruženja za zaštitu prava proizvođača fonograma - „FONOGRAM“.

3. Sustav internih kontrola

Izvršili smo ispitivanje sustava internih kontrola računovodstvenih i administrativnih procedura i kvaliteta financijskog upravljanja u udruženju „FONOGRAM“. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnja financijska izvješća te da li je financijsko upravljanje sukladno postojećim propisima i u kojoj mjeri je potrošnja sukladna okruženju u kojem funkcionira „FONOGRAM“.

Nadzorom je utvrđeno kako rukovodstvo „FONOGRAM“- a treba unaprijediti učinkovitiji sustav internih kontrola koji se bazira na modelu od pet komponenti: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija, te praćenja i procjene sustava. To podrazumjeva npr. da fakture i ostala financijska dokumentacija prvo mora biti pregledana i potpisana od strane odgovorne osobe / odgovornih osoba, te nakon potpisivanja dostavljena osobi odgovornoj za financije. Odgovorna osoba u financijama je dužna da provjeri ispravnost svih financijskih dokumenata te ih potpiše i dostavi knjigovođi na unos. Bitno je naglasiti da svi financijski dokumenti moraju biti potpisani od svih odgovornih osoba bez obzira o kojem je iznosu riječ. Slabosti sustava internih kontrola ogledaju se u propustima u trošenju financijskih sredstava.

Rukovodstvo „FONOGRAM“ - a je donijelo interna pravila i procedure za određena mjesta potrošnje, te shodno tome mora da vrši kontrolu svih dokumenata.

Nedostatak kvalitetnog sustava internih kontrola ili njegova nedostatna primjena može imati negativan utjecaj na racionalno upravljanje i poslovanje „FONOGRAM“ - a i u konačnici nenamjensko trošenje financijskih sredstava. Napominjemo da će uspostavljanje učinkovitog sustava internih kontrola najviše koristiti rukovodstvu „FONOGRAM“ - a, jer će takav sustav osigurati (u razumnoj mjeri) pored zakonitog poslovanja i racionalno poslovanje u svim segmentima, kao i preventivno spriječiti moguće greške i propuste u korištenju raspoloživih resursa udruženja.

Određeni nedostaci internih kontrola doveli su do toga da su knjigovodstveno evidentirani računi, koji nisu potpisani od strane odgovorne osobe / odgovornih osoba ili da račune niko nije ni potpisao (prema uobičajnim standardima smatra se da računi koji nisu potpisani nisu ni odobreni), a da se isplata provela.

Kada su u pitanju ugovori o djelu i ugovori o autorskom djelu, nadzorom je utvrđeno da za iste nema odluka Upravnog odbora. Upravni odbor o svim ugovorenim uslugama treba Skupštini dostavljati izvješće na kraju financijske godine.

Također, nadzorom je utvrđeno da u FONOGRAMU nije vršen popis imovine, osnovnih sredstava i sitnog inventara, novčanih sredstava, niti su vršena usklađivanja kod potraživanja i obveza na dan 31.12.2016. godine. Ovdje je važno spomenuti da u revizorskom izvješću stoji da je FONOGRAM vršio ove aktivnosti (stranica revizorskog izvješća br. 11), ali službenici Instituta u nadzoru nisu dobili potvrdne dokumenta za ove navedene aktivnosti.

Jedan od velikih problema koji su se javili zbog nedostataka sustava internih kontrola je i blagajničko poslovanje „FONOGRAM“ - a. Važno je napomenuti, što se tiče poslovanja putem blagajne uočeno je da se blagajna nije vodila na način kako je to utvrđeno računovodstvenim načelima (udruženje nije imalo blagajnička izvješća niti je u svojoj arhivi imalo blagajničke dnevnik), te službenici Instituta nisu bili u mogućnosti izvršiti uvid u ovo poslovanje.

Kratkoročna potraživanja su storniorana u iznosu od 1.998 KM, ali nadzorom nismo dobili dokument temeljem kojega je izvršeno ovo storniranje.

Udruženje „FONOGRAM“ nema mehanizam zaštite žiro računa.

Rukovodstvo udruženja „FONOGRAM“ treba izvršiti promjene, odnosno dogradnju postojećeg sustava internih kontrola i poduzeti dodatne aktivnosti u cilju kreiranja učinkovitog sustava internih kontrola, a sve s ciljem sprječavanja budućih grešaka i propusta.

4. Planirani i izvršeni rashodi

Rashodi „FONOGRAM“ -a za 2016. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 215.000 KM (180.000 KM tekući izdaci, 35.000 KM kapitalni izdaci) – tablice br.1 i br. 2. Skupština je rashode za 2016. godinu odobrila 03.07.2017. godine. **Skupština je dužna da rashode financijske godine usvoji prije početka te financijske godine.** Realizacija rashoda je u iznosu od 117.845 KM ili 55% od planiranog - tablice br.1 i br.3. Rukovodstvo „FONOGRAM“- a nije radilo promjenu strukture rashoda u 2016. godini. Važno je napomenuti da promjenu strukture rashoda iz opravdanih razloga može odobriti i Upravni odbor, o čemu je dužan obavijestiti Skupštinu. Promjena strukture rashoda treba da sadrži obrazloženje te ne smije da prelazi ukupno odobrena sredstva od strane Skupštine. Prilikom nadzora utvrđeno je da nije bilo prekoračenog trošenja sredstava u odnosu na plan, odnosno iznad 100%.

Rukovodstvo „FONOGRAM“ - a je dužno da prati strukturu troškova, te da troškove realizira samo do iznosa koji je odobrila Skupština. Također, prilikom financijskog izvještavanja potrebno je razdvojiti troškove stručne službe „FONOGRAM“ - a , s jedne strane, i troškove za rad Skupštine, Upravnog odbora, Nadzornog odbora i drugih odbora i radnih tijela „FONOGRAM“ - a , s druge strane. Ukupni troškovi „FONOGRAM“ - a za financijsku godinu (troškovi stručne službe i svih odbora i radnih tijela) ne smiju prelaziti 30 % naplaćenih sredstava u toj godini.

5. Tekući izdaci

5.1. Plaće i naknade zaposlenih

Izdaci za plaće i naknade zaposlenih planirani su u iznosu od 42.495 KM, a realizacija je u iznosu od 16.371 KM ili 39% u odnosu na planirano – tablice br.4 i br.7. U 2016. godini u „FONOGRAM“ - u je bila prijavljena 1 osoba. U nadzoru su pregledane platne liste zaposlenih.

5.2. Naknade troškova zaposlenih

Izdaci za naknade troškova zaposlenih planirane su u iznosu od 6.000 KM, a realizacija je u iznosu od 2.574 KM ili 43% u odnosu na planirano – tablica br.4. Prema financijskim pokazateljima topli obrok je isplaćen u iznosu od 2.072 KM i naknade za prijevoz u iznosu od 502 KM.

5.3. Putni troškovi

Izdaci za naknade putnih troškova planirani su u iznosu od 18.000 KM, a realizacija je u iznosu od 5.498 KM ili 31% u odnosu na planirano – tablica br.4.

5.4. Izdaci telefonskih i poštanskih usluga

Izdaci za telefonske i poštanske usluge planirane su u iznosu od 6.000 KM, a realizacija je u iznosu od 1.652 KM ili 28% u odnosu na planirano – tablica br.4. Sredstva se odnose na fiksni telefon, internet i poštanske usluge.

5.5. Izdaci za energiju i komunalne usluge

Izdaci za energiju i komunalne usluge planirane su u iznosu od 2.500 KM, a realizacija je u iznosu od 0 KM ili 0% u odnosu na planirano – tablica br.4.

5.6. Izdaci za nabavku materijala

Izdaci za nabavku materijala planirani su u iznosu od 7.200 KM, a realizacija je u iznosu od 948 KM ili 13% u odnosu na planirano – tablica br.4. Sredstva se odnose na nabavu sitnog inventara.

5.7. Izdaci za usluge prijevoza i goriva

Izdaci za usluge prijevoza i goriva planirani su u iznosu od 4.800 KM, a realizacija je u iznosu od 10 KM ili 0% u odnosu na planirano – tablica br.4. Sredstva se odnose na usluge transporta.

5.8. Izdaci za usluge unajmljivanja imovine i opreme

Izdaci za usluge unajmljivanja imovine i opreme planirani su u iznosu od 12.000 KM, a realizacija je u iznosu od 11.449 KM ili 95% u odnosu na planirano – tablica br.4. Sredstva se odnose na usluge troškova zakupa poslovnog prostora.

5.9. Izdaci za tekuće održavanje

Izdaci za tekuće održavanje planirani su u iznosu od 2.500 KM, a realizacija je u iznosu od 530 KM ili 21% u odnosu na planirano – tablica br.4.

5.10. Izdaci za ugovorene usluge

Izdaci za ugovorene usluge planirane su u iznosu od 78.505 KM, a realizacija je u iznosu od 73.811KM ili 94% u odnosu na planirano – tablica br.4. Najveći troškovi se odnose na advokatske usluge, računovodstvene i revizorske usluge, ugovore o djelu, ugovore o autorskom djelu, usluge konzaltinga za rad Skupštine, troškove reprezentacije i sl..

Rukovodstvo „FONOGRAM“- a je dužno imati odluke Upravnog odbora za angažiranje osoba ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom djelu i ugovorenim advokatskim uslugama, kao i svim ostalim ugovorima, te na kraju godine napraviti izvješće za potrebe Nadzornog odbora i Skupštine udruženja.

6. Kapitalni izdaci

U 2016. godini „FONOGRAM“ je planirao kapitalne izdatke u iznosu od 35.000 KM, a realizacija je u iznosu od 5.002 KM ili 14% u odnosu na planirano – tablica br.4. Sredstva se odnose na nabavu računarske opreme.

7. Prihodi

Prema donesenom planu prihoda za 2016. godini „FONOGRAM“ je planirao prihode u iznosu od 1.036.000 KM, a realizacija je u iznosu od 308.041 KM ili 30% u odnosu na planirano – tablica br.5.

U 2016. godini „FONOGRAM“ je ostvario prihod u ukupnom iznosu od 308.041 KM kako slijedi:

- prihod od vlastite aktivnosti je 307.479 KM;
- humanitarni prihod je 20 KM;
- ostali prihod je 542 KM;

Stanje računa kod Raiffeisen banke na dan 31.12.2016. godine je 142.968 KM (izvod broj 143), a stanje na Business kartici Raiffeisen banke na dan 31.12.2016. godine je 1.000 KM. Nadzorom je utvrđeno da ne postoji mehanizam zaštite žiro računa.

Rukovodstvo „FONOGRAM“ - a je dužno uspostaviti mehanizam zaštite žiro računa, a prihode planirati realno i ostvarivo.

8. Raspodjela prikupljenih sredstava

U 2016. godini „FONOGRAM“ nije vršio raspodjelu prikupljenih sredstava. Sredstva u poslovnoj 2016. godini su iskorištena za poslovanje udruženje, te je napravljena rezervacija za tantijeme u iznosu od 195.198 KM. Institut će prilikom nadzora u 2017. godine utvrditi način obračuna i isplate tantijema.

Ukupni troškovi „FONOGRAM“ - a za financijsku godinu (troškovi stručne službe i svih odbora i radnih tijela) ne smiju prelaziti 30 % naplaćenih sredstava u toj godini, a u 2016. godini su troškovi poslovanja bili 41%. Smisao i svrha postojanja kolektivne organizacije je raspodjela naplaćenih sredstava.

9. Korespondencija

Udruženje „FONOGRAM“ je u ostavljenom roku, dana 04.01.2018. godine dostavilo komentar na Nacrt izvješća o nadzoru za 2016. godinu. Dostavljeni komentar nema uticaja na konačno izvješće.

*Tablice od 1. do 13. popunjene su i potpisane od svih ovlaštenih osoba „FONOGRAM“ - a. Iste su dostavljene Institutu, a nalaze se i u arhivi „FONOGRAM“- a .

[kraj dokumenta]